

Myötätuulta
Merimaskussa

no: 26
2014

Myötätuulta Merimaskussa -lehti on ilmestynyt v:sta 1992. Merimasku-Seura on julkaissut lehteä v:sta 1995

Sisällys

Uuden ajan kirkonmäki	3
Viljo "Vikke" Hakala 1934–2014, In Memoriam	4
Sudenajosta Merimaskussa ja Rymättylässä	5
Jeesus tulee pian, Elämää Apajan tilalla 1900-luvun alussa.....	6
Vuoden 2014 lossivahti	9
Yllätyksiä ullakolta, näyttelyssä Kollolan vintin esineitä	10
Kirkkosalmen uusi asukas	12
Keskellä Valkeasaaren tulihelvettä	13
Kollolan kesässä tapahtui	17
Orvokki, lehdokki, vuokko ja moni muu	18
Muista ystävää seuran tuotteilla	19
Esineen arvoitus?	19
Vilkas teatterikesä Kollolassa	20
Uutissi, vanhoja lehtileikkeitä	22

Julkaisija:
Merimasku-Seura r.y.

Toimituskunta:

Maarit Lineri

Taitto/sivunvalmistus:
Maarit Lineri

Vuosikerta 22
Ilmestyy kerran vuodessa
marras / joulukuussa

Tekstiä voi toimittaa
Merimasku-Seuran puheenjohtajalle

Painopaikka:
Winbase Oy, Kaarina

ISSN 1238 - 108X

Puheenjohtaja:
Maarit Lineri,
p. 044 9064 591
maarit.lineri@gmail.com

Sihteeri:
Erkki Rantala
p. 0400 899 808
erkki.rantala@dnainternet.net

Rahastonhoitaja: Ritva Pajukoski
ritva@irpola.fi

Päätoimittajalta

Maarit Lineri
puheenjohtaja

Uuden ajan kirkonmäki

Helsingin apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri on osuvasti nimittänyt nykyistä sosiaalista mediaa nykyajan kirkonmäeksi. Kirkonmäellähän kokoonnuttiin sunnuntaisin ennen jumalanpalvelusta vaihtamaan kuulumisia, tapaamaan tuttuja ja kuulemaan uutisia. Agraariyhteisössä aika oli kortilla, eikä turhiin jaaritteluihin tuhrattu aikaa. Nykyaikana ihmisillä on aikaa lähes tuhlattavaksi asti, mitä osoittaa myös sosiaalisen median suosio.

Kaikki somessa vierailu ei suinkaan ole ajan tuhlausta, mitä taas osoittavat monet esiin nousseet ja sitä kautta myös ratkaisuun päätyneet ongelmat. Yksi niistä monista on Facebook, josta monet ystäväni sanovat, että eivät he halua kertoa kaikille, mitä milloinkin ovat päivän mittaan touhunneet, mitä laittaneet aamulla päälleen tai katsoa hassuja videoita toisten toilailuista. No...jotkut niitä sinne postaatkin, mutta itsestään se on kiinni, mitä postaa.

Tarkoitukseni ei ole olla mainostamassa yhtä somen lajia. Haluan vain kertoa, että tästä nykyajan kirkonmäestä on Merimaskussa muodostunut varsin toimiva ja käytännöllinen viestivaihtoväline aivan ventovieraidenkin kesken. Yhtenä esimerkkinä kerron, miten alkoi koulun suojatien tarina.

Kesän aikana oli huomattu, että koulun kohdalla suojatien hidaste ja keskijakaja oli poistettu. Hidaste tuli, mutta selvästi loivempaa ja keskikoroke jäi pois. Varsinkin se keskikorokkeen poisto oli jo saanut muutamia vanhemmat huolestumaan suojatien turvallisuudesta. Koska tieosuus on valtion hallinnassa, ei koulu tuntunut ottavan kantaa asiaan, eikä se suuremmin kiinnostanut kaupunkiakaan. Yhteydenotto Ely-keskukseen poiki varsin tylyn vastauksen: keskikoroketta ei suojatielle tule.

Huolestuneena isovanhempaan päätin kirjoittaa asiasta Merimaskun omalle Facebook-ryhmän sivulle. Ja sehän kannatti. Asiaan tarttuivat monet aktiiviset vanhemmat ja sen kautta asia sai myös näkyvyyttä printtimediassa. Nyttemmin on jo Ely-keskuskin nöyrytynyt ja asiassa pohditaan lasten kannalta turvallisempia ratkaisuja. Lupa keskikorokkeen rakentamiseen on saatu. toteuttajaa haetaan.

Merimaskun Facebook- sivustolla on jo löydetty monet kadonneet koirat ja kissat, lompakot ja kännykät, vaihdettu kasveja, lainattu työkaluja, kerrottu harrastusmahdollisuuksista Merimaskussa. Loistava foorumi niillekin, jotka ovat vasta alueelle muuttaneet eivätkä vielä tunne ketään. Kun ei kerran saada aikaan yhteisiä kyläkokouksia, kokoonnutaan uudenäikaiselle kirkonmäelle; liittyyään Merimaskun ryhmään Facebookissa. Siellä tavataan.

Viljo "Vikke" Hakala 1934–2014

In Memoriam

Nummenpakan poika Viljo, "Vikke" Hakala syntyi 27.3.1934 Turussa. Hän kuoli vaikean sairauden muramana 20.7.2014 Raisiossa. Hyvin moni merimaskulainen tunsi Vikken, mutta harva edes tiesi hänen oikeaa nimeään.

Vikke oli ammatiltaan ilmastointiasentaja, mutta koko elämän pituinen harrastus hänellä oli vihtojen ja juuriluutien teko. Vikken vanhemmat olivat torimyyjinä Turun kauppatorilla. Kaikki myytävät tuotteet, kuten vihdat ja luudat tehtiin itse. Jo varsin varhaisessa vaiheessa Vikke sai kosketuksen vihtojen ja luutien tekemiseen ollessaan vanhempiensa mukana metsäretkillä keräämässä myytävien tuotteiden aineksia. Pienestä pitäen hän osallistui myös tuotteiden valmistamiseen ja sai näin oppinsa kuin "äidinmaidosta".

80-luvun lopulla hän muutti Terttu Kraemerin kanssa Merimaskuun entiseen lossivahtien asuintaloon, nykyiseen Lossitupaan. Tuohon aikaan lossi oli vielä toiminnassa ja vilkkaana seuramiehenä Vikke tuli tutuksi lukemattomille lossin matkustajille. Pian paikkakunnalle muuton jälkeen kotiseutuyhdistyksen, Merimasku-Seuran silloinen puheenjohtaja Matti Santalahti sai puhuttua Vikken mukaan seuran toimintaan.

Toiminta oli alkuun varsin vaatimatonta, etupäässä erilaisia talkoohommia, niistä erityisin oli riukuaidan tekeminen Apajalle. Myöhemmin, kun Kollola saatiin seuran hallintaan Vikke siirtyi sinne auttelemaan kiinteistön hoidossa. Monia vuosia Vikke vastasi Kollolan pihan kunnosta. Vikkestä löytyi myös yllättävä taiteellinen puoli; Kollolan tilaisuuksiin hän halusi aina kerätä luonnosta kauniit kukkakimput pöydille.

Seuran myyntituotteet karttuivat Vikken tekemistä vihdoista ja luudista. Ne olivat monia vuosia yksi kysytyimpiä tuotteita niin kesällä kuin joulumyyjäisissäkin. Vikke neuvoi erilaisissa tilaisuuksissa koululaisia ja myös aikuisia miten oikeaoppisesti sidotaan vihta tai kootaan juuriluuta. Arvovaltaisin henkilö, jolle hän pääsi neuvojaan jakamaan, oli presidentti Sauli Niinistö kesällä 2012 Kultarannassa. Merimasku-Seura pääsi tällöin luovuttamaan Vikken tekemät juhannusvihdat presidenttiparille. Seuran kaksikymmentävuotisjuhlassa Vikkelle luovutettiin Merimasku-Seuran viiri kiitokseksi pitkäaikaisesta toiminnasta. ☚

Kirjoittaja on Viljo Hakalan pitkäaikainen asuinkumppani Terttu Kraemer

Sudenajosta Merimaskussa ja Rymättylässä

Tarinat sudenajosta löytyvät Myötätuulta Merimaskussa -lehdestä vuodelta 1994. Kirjoitus oli vaikealukuista fraktuuraa. Aika harva osasi tai edes jaksoi tavata muutenkin vaikeaselkoisia tarinoita, joten uusinta on varmaan paikallaan.

Uusi Aura 29.8.1925

Jos joku oli nähnyt suden, tuli hänen siitä ilmoittaa nimismiehelle, joka määräsi päivän, milloin aloitettiin suden ajo. Tavallisesti kokoonnuttiin seurakuntamme Pohjalaisten taloon klo 6. Erikoisella kirkossa julistetulla kuulutuksella nimismies ilmoitti sudenajon alkamisen. Sudenajoon velvollisia olivat sen ajan susisopimuksen mukaan kaikki, joilla oli nautaeläimiä tai lampaita. Manttaalin suuruudesta tai suuremmasta talosta tuli suden ajoon ottaa osaa "4 laillista henkilöä" ja manttaalia pienemmästä 3 henkilöä ja yksi henkilö niistä torpista, käsityöläisten ja itsellisten perhekunnista, joilla oli elukoita tai lampaita, 2 ruplan sakon uhalla. Jokaisella tuli olla kelvollinen ampuma-ase ja joka talosta niin kutsuttu "pärkkä" suden pelottamista varten. Tarkasti tuli totella kruununpalvelijain, lautamiesten ja ruotumestarien käskyjä ja määräyksiä. Viimeksi mainittujen tuli sudenajon päätyttyä heti nimismiehelle antaa kertomus ajosta ja siitä, kutka olivat poissa ja käyttäytyivät toisin kuin sudenajosääntö määräsi, jotta nimismies voi syyttää laiminlyönneistä ja vaatia sellaiseen rangaistukseen kuin mainittu sääntö määräsi.

Pohjalaisista lähdettiin liikkeelle ja suunnattiin kulku Kuurunhaikalle. Marssiva rivi täytyi olla melko taajan, ettei susi päässyt pujahtamaan karkoittajien välistä pois. Kuurunhaikalle, joka on kapea maanhaikka merien ollessa kummallakin puolen, pinkotettiin vahvasta nuorasta punotut susiverkot ja kummaltakin puolelta, Rymättylän ja Merimasku puolelta, "jahtimiehet" metsiä kulkien määrätyn välimatkan päässä toisistaan ja pelotusräikät mukanaan marssivat mainittua haikkoa kohden. Tällaista kiinniottajajoukkoa susi pelkäsi ja juoksi edellä ja joutui juostessaan, kun ei voinut sivuuttaa verkkoja, ansaan. Monta sutta on näihin verkkoihin tarttunut ja menettänyt henkensä. "Susijahtiin" tuli ottaa joka paikasta osaa. Milloin, se ilmoitettiin kirkkokuulutuksella.

Uusi Aura lehdessä 29.8.1925

(siteerattu päiväämätön asiakirja.)

"Että niin kuin Tämän puolen Pitäjän asuvaset ovat itsens yhdistänet ja suostunet että pitkin merenranda rakenda peljätyxiä eläinden Varan Tähdän, sentähden annetan nyt Tietä; että he Tekevät yhden peljätyxen joka Talo seuravaisin paikoihin; nimitäin Killaisten Wuohi Luodost ruveten Hahdenniemen asti. Kuslax ja Killais tekevät Wuohiluodon pähan yhden peljätyxen kumbikin. Hirvosi ja Finilä teke Killaisten niemen. Pohjalais teke Kurjenkarin pähan. Iso Danskila, Wähä Danskila ja Karvis teke Danskilan Niemen ja vähä Danskila Ranan wälill, nihja Tätawambin niemispäihin Danskila Manniwuoren pähan ja sitä Randa myden Karvisten randa asti. Kukolais, Köyljervi Kärkölä Ritanpä, Sannais ja Kaukalo 1 jokainen. Kirko kaljon teke Kräkilä, Saijan Niemen ja Tamsaren Rannan wälill tekevät Moijois, Horja, Koveri, Fäygdila, Uskartano, Pekola, Kusniemi ja Rihtelä. Tamsari, Taattis Tekevät Tamsaren, Tuoren. Hahdenniemen teke Tärckis ja Järvensu, Tämä eläinden varan tähden peljätyxen rakenus Tapadun Huomen yximielisesti, sillä Tämä on Sangen vähä kustanus, mutta Tohti wapatta monda dagswärkkiä kuin fagtisa kulutetan."

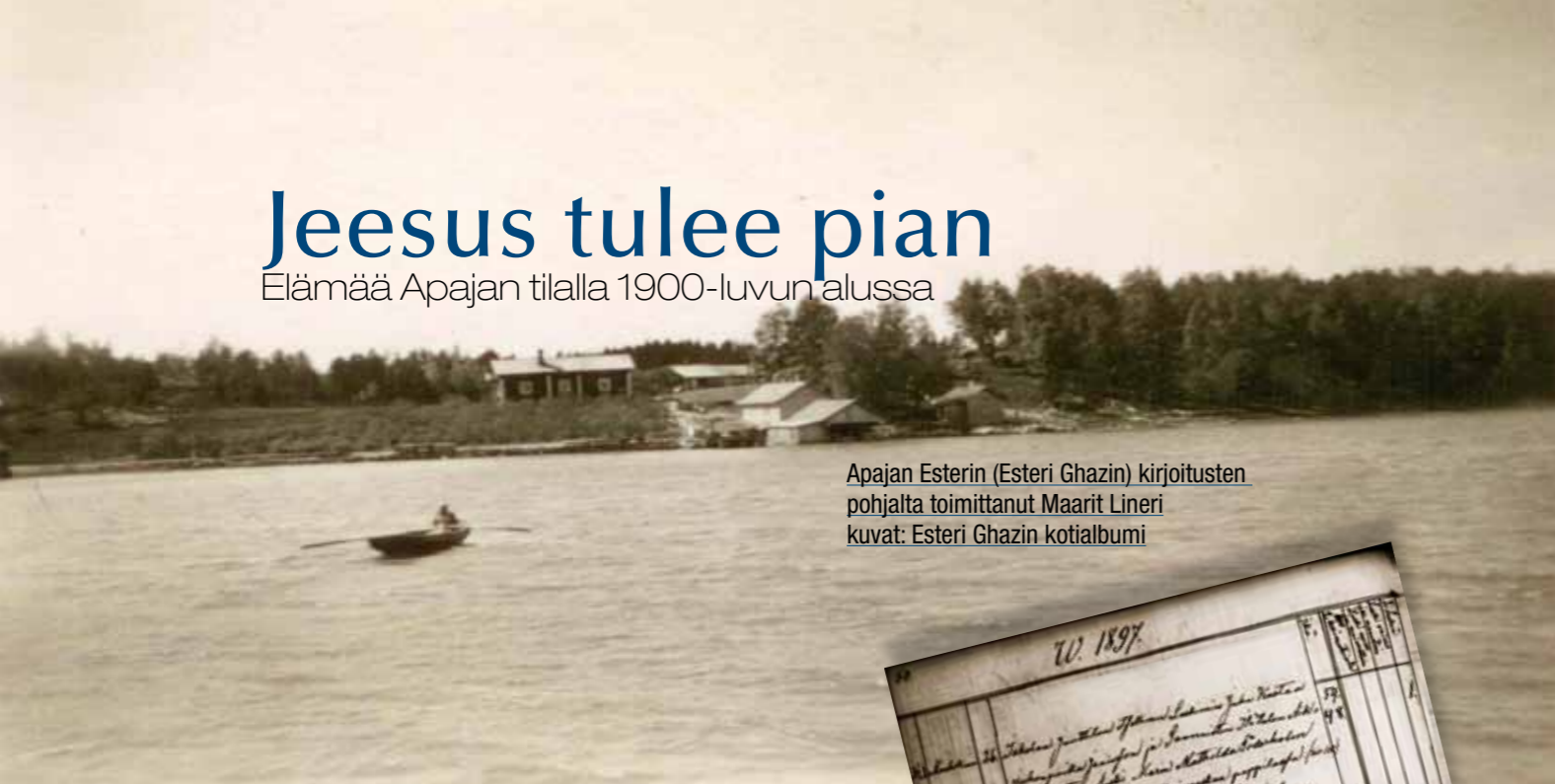
Uusi Aura 29.8.1925

--- Susia pyydystettiin / mm. / susiverkoilla, joita oli kai joka taloon kuuluvina hyvässä kunnossa pidettävä. Jotta ne olisivat kunnossa, pyydettiin kihlakunnanoikeudelta toimenpidettä asiassa. Sellaisesta on v.1772 säilynyt seuraavanlainen suomenkielinen pöytäkirjaote: "—Nin kuin ei pidä kaikilla oleman Hyviä ja kelvollisia Metsä ja Suden verkoja, jota iahtin ajamises tarvitan; sen tähden annetan Vapasukuisen Her Hårdshofdingille ja hyvin luvallisen oikeuden koettelemisen päälle,-- että yxi senkaldainen verko. Syni pidäis asian omaisilda pitäjän miehildä pidettämän eli toimitettaman, ja myös iokaizen päälle hastolla pandaman, että laitta itzellens sen hädaiset jähti kalut cuin pitä oleman iso poika---"

Edellä mainittu "Suden vercko synin" toimitti lautamies Johan Henrikinpoika Seppälä 28 helmikuuta 1772 Kaukolan talossa Merimaskussa,-- ☚

Jeesus tulee pian

Elämää Apajan tilalla 1900-luvun alussa

Apajan Esterin (Esteri Ghazin) kirjoitusten pohjalta toimittanut Maarit Lineri
kuvat: Esteri Ghazin kotialbumi

Apajan rannassa näkyy puusuolaamo, jonka takana tiilirakennus. Vasemmalle jäävät savustamo ja venehuone. Näitä rakennuksia ei enää ole.

Merimaskun seurakunnan vihittyjen luettelossa vuonna 1897 kerrotaan, että Köylijärven entinen renki, merimies Hjalmar Ranta ja Kaidan Säteri-torpan tytär Elsa Adolfiina Kallentytär Laine on vihitty joulukuun 26. päivänä Heikolassa.

Nuoripari oli kovin nuori, mies vasta 19 ja vaimo vuotta nuorempi. Tytär Lempi oli syntynyt samana vuonna.

Ilmeisesti **Hjalmar Ranta** on ollut jo ennen avioitumistaan merillä, mitä osoittaakin hänen merimieskorttinsa vuodelta 1894. Avioitumisen jälkeen jää **Elsa Adolfiina** (Fiinu) **Lempin** kanssa Säteriin asumaan ja Hjalmar lähtee merille hankkimaan perheelle parempaa elämää. Vuonna 1901 Hjalmar pestautuu Gardifissa laivaan, mutta jo vuoden päästä hän purkaa pestinsä 13.6.1902 Honoluluissa. Hjalmar viipyy vielä Amerikassa ja lähettää kotiin San Fransiscosta kortin, jossa hän kertoo vielä joskus vannovansa itsensä Amerikan alamaiseksi. Vaikka hän jopa ostaa Floridasta itselleen maapaikan, hän ei saa perhettä lähtemään rapakon taa.

Sillä aikaa Merimaskussa

Lempin tytär **Esteri Chazi** kirjoittaa:

- Fiinu ja Lempi asuivat Säteri-Kaidassa. Lempi kävi koulua Sätristä ja hän souti Tuorin nokkaan ja jätti veneensä siihen. Eräänä kevätpäivänä hän koki melkoisen järkytyksen. Talvella oli joku mies hukunut mereen ja nyt sitä ruumista haettiin jäiden sulattua. Miehet olivat ottaneet Lempin paatin rannasta. Löydettyään ruumiin he pistivät sen paattiin, ajoivat rantaan ja menivät hakemaan hevosta ja kärryä. Kun Lempi tuli koulusta hän löysi ihmisaadon veneensä

pohjalta. Madot tulivat ulos silmistä ja nenästä, en tiedä oliko ne matoja, mutta joka tapauksessa ötököitä ja tietysti kauhea järkytys lapselle.

Elämä uskonnon ja tietämättömyyden varjossa

Kaiken käsitykseni mukaan elämä oli kovaa ja pelottelu oli jokapäiväistä elämää. Tiedettiin vähän ja uskonto oli tärkeä osa elämää, kirjoittaa Esteri.

- Äiti muisteli, että helvetistä puhuttiin usein ja miten kauan siellä sai kitua. "Jos vuori ulottuu taivaseen asti ja pääskynen tulee kerran vuodessa teroittamaan nokkansa siihen vuoreen, niin niin kauan kestää minuutti helvetissä."

Sinä keväänä, kun äiti sai ensimmäiset kuukautiset, hän kuuli käen kukkuvan kesän ensimmäisen kerran. Silloin sanottiin, että niin monta kertaa kun käki kukkuu, niin monta vuotta elää. Käki kukkui kolme kertaa ja Lempi oli varma, että hänellä on kuolemantauti ja kuolee kolmen vuoden päästä. Hän kätki alusvaatteensa ja pisti ne suolaveteen. Kun Fiinu rupesi pesemään vaatteita, hän rupesi kyselemään, missä kaikki alusvaatteet olivat. Häpeillen Lempi toi

ne, johon Fiinu vastasi: "Ei sit mittä tarvitte valittaa, kaikill naisill semmost on!" Siinä oli se koko asian opeus! Lempi itse alkoi laittaa jotain rääsyjä ja kiinnitti ne kuminauhaan.

Myöhemmin ei hän edes ymmärtänyt, kun hän oli raskaana. Yhteiskeittiössä Tampereen Amurissa hän valitti naisille, että hänellä on oksettava olo aamuisin. Naiset totesivat, että olet luultavasti raskaana.

Lempi kävi rippikoulunsa ja hän muisteli sitä mukavana aikana, mutta jotenkin sitäkin varjosti ajan ankaruus. Häntä oltiin vastassa aina, kun tuli soutaen kirkolta. Tiedettiin tarkaan, koska rippikoulu loppuu ja miten kauan kestää soutaa takaisin. Sanottiin vain: "Ettes vaan rupea tekemään mukulaa!" Lempi vain oli ihmetellyt itseksensä, miten niitä mukuloita tehdään.

Vieras muuttaa Apajan elämän

Apajaan muutettiin kesällä 1909. Lempi muisti sen ajan yhdeksi kamalaksi raatamiseksi. Hän oli silloin

neen rysän ja sitoi sen uudestaan. Fiinu meni Sätriin valittamaan äidilleen. Äiti Sofia sanoi: "Äl vaan ruppe riitelemään hänen kans!" Niin Fiinu tuli takaisin.

Uusi vaihe alkoi Apajassa. Kukaan ei tehnyt töitä lauantaisin, koska Jalmary halusi, että koko perhe kunnioittaa sapattia. Fiinu taas ei halunnut tehdä töitä sunnuntaina, niin naisilla oli siis kaksi pyhäpäivää viikossa. Jalmary rupesi harmittamaan koko tilanne, koska torpassa oli paljon töitä ja hän halusi tehdä uudistuksia.

Kohtalon sormi puuttuu Lempin elämään

Jalmary totesi, että paras tapa muuttaa tilanne oli lähettää Lempi adventistien lähetykskouluun Ruotsiin. Niinpä Lempi lähti syyskuussa 1915 Nyhytänin kouluun, joka sijaitti Järnboåsissa Tukholmasta etelään. Hän oli siellä kolme vuotta ja hänet kastettiin adventtikirkon jäseneksi. Hänen tarkoituksensa oli mennä sen jälkeen sairaanhoitajakouluun, joka sijaitti

Fiinu ja Jalmary nuorena avioparina Apajan salissa. Kuva on otettu kesällä, jolloin sali oli käytössä.

12 vuotias, ja sen ajan mukaan valmis tekemään kaikkia raskaita töitä. Pellot raivattiin, uusia rakennuksia rakennettiin, ja joka paikkaan oli pakko soutaa jopa suurella veneellä.

Sitten jotain aivan odottamatonta tapahtui. Adventistikalpoori tuli ja Jalmary osti häneltä kirjan. Hänestä tuli syvä Raamatun tutkija ja hän tuli siihen tulokseen, että lauantai on se oikea pyhäpäivä. Vanhasta kirjeestä löytyi maininta, että syyskuun 6. 1913 hän rupesi viettämään sapattia.

Sunnuntaisin hän rupesi tekemään töitä, ja Fiinua se harmitti. Kerran Jalmary oli kutomassa rysää, Fiinu leikkasi narun, joka piti rysän kiinni tuolissa ja juoksi karkuun. Jalmary istui vain hiljaa ja noukki alas pudon-

Tanskassa Skogborgin adventtiparantolassa.

Sinä kesänä ennen lähtöä, tuli kuitenkin suuri muutos Apajaan ja erityisesti Lempille. **Veikko Nikolai Alava** tuli kolportoimaan Merimaskuun. Hänelle oli kerrottu Hämeenlinnan adventistien lähetykskoulussa, että Merimaskussa oli nuori nainen, joka oli juuri lopettanut Nyhytänin koulun. (Tästä Veikko Alavasta tuli myöhemmin Lempin aviomies, jota hän sitten seurasi aina Etelä-Amerikkaan asti. Tämä tarina on kerrottu MM-lehdessä v. 2005. toim. huom.)

Fiinu liittyi Adventtikirkkoon pari vuotta myöhemmin kuin Jalmary. Apajasta tuli täten ainoa huusholli koko Merimaskussa, joka oli lahkolainen.

Tiilirakennuksen alakerrassa oli isot kalasaavit ja yläkerrassa säilytettiin omenoita ja marjoja myyntiin vietäviksi. Kuvassa Jalmarin Ranta, Aino Halminen ja katolla Benjamin (Bensu) Lähdenmaa.

He menestyivät taloudellisesti kovalla työllään, rehellisyydellä ja uskolla Jumalaan.

Muistan elävästi mamman hautajaiset kesäkuussa 1951. Olin 11 vuotias. Tuntui, että ainakin puolet merimaskulaisista oli tullut katsomaan, miten lahkolaista haudataan. Oli niin monta, monta päätä kurkkimassa kauniin punaisen puuaidan takana. En tiedä oliko heille pettymys, ettei ollutkaan mitään erikoista. Oli valkoinen arkku, johon oli kiinnitetty sinisiä orvokkeja. Oli pastori, joka siunasi tavalliseen tapaan, oli seurakuntakuoro, joka lauloi kauniita lauluja, paljon ihania kukkia ja hauta suljettiin.

Jeesusta odotellessa

Kun Jalmarin vuokrasi Apajan 50 vuodeksi, oli vuokra 125 mk. Se piti aina maksaa marraskuun ensimmäisenä päivänä. Siihen aikaan työläisen palkka oli yksi marka päivässä, joten vuokran hinta oli aika korkea. Sen lisäksi piti tehdä ”tarksvärkkiä” kaksi päivää vuodessa. Muistan itsekin olleeni peruna-

maalla tekemässä noita päiviä.

Kun Jalmarin tuli uskoon, hän uskoi vakaasti, että Jeesus tulee pian, ilman muuta niiden 50 vuoden aikana. **Margit Peltosen** mukaan ”Apajassa oli joka laatikossa rahaa 30 luvulla.” Yhteen aikaan Jalmarin oli verotaulukkojen mukaan Merimaskun suurin ansaitsija. Hän oli rehellinen ja ansaitsi mukavasti, joten Apajan itsenäiseksi ostaminen ei olisi ollut mikään taakka.

Hän koulutti nuoria miehiä Toivonlinnassa ja myös siskoani **Mirjamia** kuusi vuotta adventtikirkon collegessa Argentiinassa. Dollarit laitettiin sanomalehtikääröön,

aikana, isäntä olisi myynnyt pellot Apajan viereltä ja myös ne pellot, jossa Saaristolaiskylä nyt sijaitsee, sekä siihen liittyvät metsäalueet. Ne olivat Jalmarin mielestä liian kaukana talosta ja niin Jalmarin vastaus oli aina sama: ”Jeesus tulee pian!”

Apajan alamäki

Kun Jalmarin kuoli 1953, Lempin ensimmäinen työ oli ostaa Apaja itsenäiseksi. Hän tyhjensi kaikki säästökirjat ja muistan, että Apajan pöydällä oli suuret summat rahaa. Rahaa ei ollut kuitenkaan tarpeeksi, joten suurin osa metsästä

Lempi Ranta hellan ääressä v. 1951. Kuvan leipävartaat ovat vain rekvisiittana kuvausta varten. Oikeat leipäorsien paikat näkyvät edelleen Apajan tuvassa.

jotka sitten lähtivät rahtipostina yli Atlannin. Ihme oli, ettei yksikään käärö joutunut hukkaan matkalla. Jalmarin uskoi, että Jumalan varjelu oli mukana, varsinkin sodan aikana.

125 mk ei ollut minkään arvoisen 40-luvun lopussa ja 50-luvun alussa. Jalmarin uskollisesti käveli marraskuun ensimmäisenä päivänä maksamaan vuokransa. Isäntää, **Santeri Vismasta**, harmitti koko vuokra ja hän usein sanoikin: ”Miks sä et ost Apaja ittelläns?”, johon Jalmarin vastasi: ”Jeesus tulee pian!”, maksoi vuokransa ja käveli pois.

Olen myös kuullut, että aikoinaan, en tiedä kumman isännän

oli pakko antaa takaisin Tärkkisiin. Kuitenkin oli tarpeeksi rahaa ostaa se alue, mikä muodostaa nykyisen Apajan.

Eikä Lempi ollut liikemies, hän olisi voinut ottaa lainaa ja siten myydä tontteja kesämökeiksi, kuten Tärkkinen teki. Siunaus oli Lempille, että lähinaapuri, **Lauri** ja **Eine Karkoinen** oli tosi suurena apuna hänelle. Minulle heistä on jäänyt ihanat muistot. Niin alkoi Apajassa köyhät olot. Lempi oli 53 vuotias, sairallinen ja minä halusin käydä välttämättä koulua, enkä ruveta maata kaivamaan. ☘

Vuoden 2014 lossivahti Kauko Pajukoski

Teksti ja kuva: Maarit Llineri

Kun aikoinaan mietittiin Merimaskullekin omaa kunnianimeä ansiotuneelle henkilölle, ajateltiin, että sen on oltava vastapainona Rymättylän Laiska-Jaakolle. Päädettiin nimeämään lossivahtien kunniaakaan ammatin kunniaaksi Merimaskun Lossivahti. Ajankohta oli sopiva, sillä ammattikunta oli jo katoamassa Merimaskusta.

Merimaskun Lossivahtiksi ei voi tulla ilmoittautumalla kilpailuun, vaan sen voi vain ansaita tekemällä Merimaskua tunnetuksi taikka osallistamalla paikalliseen kotiseutyöhön tai muulla tavalla osoittaa kiinnostusta Merimaskua kohtaan.

Yhtenä ominaisuutenahan lossivahtien ammatilaisille oli työtä pelkäämättömyys, sitkeys ja kyky tulla erilaisten ihmisten kanssa toimeen. Niitä ominaisuuksia nyt kesällä valitulta Lossivahtilta,

Edellisen vuoden Lossivahti ”Maikki” Lamberg luovutti vahtivuoron uudelle Lossivahtille Kauko Pajukoskelle Huvisoutujen lomassa.

nähtiin jopa kahdessakin eri esityksessä Kollolan teatterissa. Vaikka hänet on nähty myös Rymättylän puolella touhuamassa, niin ei lasketa sitä hänelle viaksi, tai anneta sen estää valintaa.. ☘

Kauko Pajukoskelta ei totisesti puutu. Merimaskusta ei varmaan löydy tapahtumaa taikka toimintaa, mihin ei Kauko osallistuisi. Hän on jäsenenä melkein kaikissa Merimaskun yhdistyksissä. Leikkisästi voikin sanoa, että häneltä puuttuvat vain Maa- ja kotitalousnaisten ja koirakerhon jäsenyydet – sattuneesta syystä.

Kauko on ollut ahkera Kollolan torpan kunnostaja ja hän on kunnostanut myös Kollolan vanhan kellarin. Missä vain on ahkeria käsiä tarvittu, siellä on nähty Kaukon ketterä olemus touhuamassa. Kauko on osallistunut näkyvästi myös teatteritoimintaan Merimaskussa. Viime kesänä hänet

Yllätyksiä ullakolta näyttelyssä Kollolan vintin esineitä

teksti ja kuvat: Maarit Lineri

Kuten jo Kollolan kesästä kertovassa jutussa mainitaan, oli viime kesän näyttelyn aihe noussut esiin jo edellisenä syksynä Kollolan vinttiä tyhjennettäessä. Monet esineet herättivät kummastusta ja pistivät mielikuvituksen liikkeelle. Löytyipä vintiltä eräs todella suuri yllätyskin.

Tavaraa vintiltä löytyi kokonaisen roskalavan verran. Sitä oli esineistä päätellen kertynyt ainakin viidenkymmenen vuoden ajan, ellei jopa sadan. Kun tietää, miten vähän ylipäättään entisillä sukupolvilla oli tavaraa, oli vintin täytynyt todellakin täyryä jo kauan aikaa. Suuri osa oli jo ajan hampaan taikka pienten jyräjöiden syömää, mutta jotkin herättivät niin paljon kiinnostusta, että päätimme ne säästää ja miettiä niiden historiaa myöhemmin.

Tavaraa laidasta laitaan

Vintiltä löytyi muun muassa useita floki-patjoja, pino-kaupalla lehtiä, lukuisia pärekoreja, kalastusverkkoja, vanhoja vaatteita, kauniisti paperipusseihin säilöttyjä kenkiä, rikkinäisiä kumisaappaita, monenlaisia puisia laatikoita, vakkoja ja vasuja, rikkinäisiä ja ehjiä lasipurkkeja ja pulloja, matonrääsyjä, paloletkuja, uunipeltejä, vanhoja valaisimia - sähköisiä ja öljykäyttöisiä - , pari valtavaa pressua, suurien kangaspuiden osia. Kaksi muovista pottaa, kärsineen näköinen räsynyke ja keskeneräinen vesimylly kertoivat varmaan lapsivieraista. Luettelo jatkuisi loputtomiin. Oli todella vaikea siitä joukosta poimia käyttökelpoisia, näyttelyyn sopivia esineitä.

Apunani heti alussa näyttelyn suunnittelussa oli **Maija-Leena Tuomi**. Ne esineet, jotka heti herättivät kysymyksiä taikka pistivät miettimään käyttötarkoitusta taikka alkuperää, pistettiin heti tyhjänä olleeseen näyttelytilaan odottamaan käsittelyä. Selvästi esiin nousivat töihin liittyvät esineet, kuten kalastustarvikkeet ja suutarin työvälineet. Joku on kertonut, että Sakkeus ei olisi ollut kätevä käsistään, joten kenen mahtoivat suutarin välineet olla. Pienessä arkussa oli alkuperäisissä pusseissa Nokian kumikorkoja ja kenkänauloja. Löytyipä sieltä sodan-aikaiset puukengän

pohjatkin sekä rikkinäiset jääkengät odottamassa korjaamista. Myös joitakin työkaluja löytyi arkusta. Sitten oli laatikollinen kaikenlaisia kalastusvälineitä; vieheitä ja koukkuja sekä puisia pilkkikeloja. Pienisilmäisellä verkolla pyydettiin varmaan täykykaloja suurempaa saalista haviteltaessa.

Sotamuseo varmisti löydön

Yhdestä laatikosta tuli esiin pikkuinen pahvinen rasia, mikä herätti mielenkiintoa. Sisällys ei kertonut mitään, eikä rasian tekstit senkään enempää, kaikki tekstit olivat venäjäksi, kyrillisin kirjaimin. Siinä tarvittiin ulkopuolista apua sen selvittämiseen. Kahdeltakin taholta saatiin varmistus, että sisältö oli kemiallisen sodankäynnin varuste; taistelukaasujen vasta-ainetta. Asia vielä varmistettiin Sotamuseosta. Rasia on toisen maailmasodan aikainen venäläisten käyttämä ensiapupakkaus. Mistä esine oli Kollolan vintille kulkeutunut? Sakkeus ei tietävästi ollut ollut sodassa, joten ainakaan hänen ”matkamuistonaan” se ei ole Kollolaan kulkeutunut. Vintiltä löytyi myös rasia nikotiinipillereitä, lääkepuuterirasia ja tyhjä valkoisen mikstuuran pullo. Mihin vaivaan lie valkoinen mikstuura hankittu? Muitakin pienesineitä koottiin myöhemmin vitriiniin.

Terveiset rapakon takaa

Lukuisista patjoista päätellen ja kun tiedetään, että Kollolassa on kesäisin Annankin aikana ollut yöpyviä vieraita, voi päätellä, että vieraat ovat nukkuneet vintillä. Niinhän usein kesällä varsinkin lapset halusivat tehdä. Yöpyjiä varten vintillä oli ollut useitakin valaisimia, mutta myös kynttilänpitimiä. Vaarallisin vintin esineistä oli kaasukeitin. Käytettiinkö sitä todella vintillä, vai miksi se siellä oli? Kaksi suurta paristoa kyllä olivat selviä, ne olivat kuuluneet alakerrassa olleen puhelinkeskuksen varajärjestelmään sähköjen katketessa.

Yksi vanha puuarkku oli vuorattu kauniisti vanhan sarjakuvan sivuilla. Tarkemmin asiaa tutkailtua löytyi kyseinen sarjakuva netistä. Buster Brown -sarjakuva oli ollut valtavan suosittu hahmo Yhdysvalloissa

Näyttelyn ehkä erikoisin esine oli venäläinen taistelukaasujen torjuntaan tarkoitettu ensiapupakkaus.

”Työtodistus” vuodelta 1915.

1900-luvun alussa aina vuoteen 1921. Oliko se ollut jo arkussa Annan siskon tullessa Amerikasta käymään Kollolassa, vai oliko Anna saanut lehden tuliaisina ja sitten käyttänyt värikkäitä sivuja somistamaan arkkua? Arkku on sen verran painava ja jyhkeää tekoa, että se tuskin on ollut matka-arkku. Sarjakuvan ajoitus kyllä sopisi tietoon, että sisko **Xsenia** vieraili jolloinkin tuohon aikaan Merimaskussa.

Elämän ja kuoleman kirjoja

Yksi pieni kangaspussi sai miettimään entisaikojen ihmisten suhtautumista kuolemaan yhtenä elämään kuuluvana pakollisena tapahtumana. Kauniisti kirjailtu, nyt jo nuhjuinen kangaspussi sisälsi mustan, ohuen huivin ja kahdet mustat sukat. Ensin ihmettelimme pussia ja sen sisältöä. Hetken ihmeteltyämme tulimme siihen johtopäätökseen, että pussi ja sisältö olivat ”hautajaissetti”. Sukista toiset, ohuemat oli tarkoitettu kesäaikaan käytettäväksi ja

toiset, huomatta- vasti paksimmat talvi-hautajaisiin. Kutsun tullessa, tiesi heti, mistä asianmukaiset asusteet löytyisivät. Pienissä tiloissa oli kaikilla tavaroilla oltava oma paikkansa. Eräs esine sai myös miettimään, miten eri tavalla on ihmisiä ennen arvioitu ja arvostettu työelämässä. **Sakkeus Tuomisen** päästökirjan sivu vuodelta 1915 aiheuttaisi nykyaikana varmaan työvoimapolitiittisen kansallisen selkkauksen. Nykyihminen ihmettelee, mitä kuului työnantajalle pysyikö työntekijä kotonansa vai huitteliko kylillä, kunhan työnsä teki. Ehkä kuitenkin ”todenpuhuvaisuus” ja ”kohteliaisuus kumppaneitansa kohtaan” olisivat nykyäänkin hyviä ominaisuuksia. ☞

Hautajaisvarusteisiin kuului kahdet eri vahvuiset sukat sekä suruhiivi. Ne oli pakattu kauniisti kirjailtuun kangaspussiin.

Kirkkosalmen uusi asukas

teksti ja kuva: Maija-Leena Tuomi

Viime elokuussa moni hieraisi silmiään ja katsoi toisenkin kerran hämmästellen Kirkkosalmessa rauhallisesti kääntyilevää, valtaisa lintua. Oliko Merimaskun koulun lokki saanut helteistä tarpeekseen ja päättänyt lähteä vilvoittelemaan meriveteen? Vai oliko joku varastanut yhden Aurajoen haahkoista ja päättänyt siirtää sen tänne luonnonrauhaan? Arvauksista jälkimmäinen on hieman oikeampaan suuntaan. Tätä Kirkkosalmeen laskeutunutta haahkaa kutsutaan nimellä **Kalevi**. Aurajoen haahkat ovat Kalevin veljiä samasta parvesta.

Haahkat ovat kuvataiteilija **Reima Nurmikon** käsialaa. Tunnetuimmat paristakymmenestä haahkasta ovat juuri Aurajoessa. Vuonna 2011, kun Turku oli kulttuuripääkaupunki, olivat Aurajoen haahkat osana tanssiperformanssia, jonka näki arviolta yli kymmenen tuhatta ihmistä. Ensimmäiset haahkat valmistuivat Littoisten Kotimäen koulun pihaan. Kalevin veljiä löytyy myös eri puolilta Saaristomerta ja Ahvenanmaata. Haahkat ovat käyneet näyttelyssä Ruotsissa ja ovat valmiita levittäytymään laajemmallekin, sillä haahka

on Reima Nurmikon tärkeä viestinviejä Itämeren suojelemiseksi.

Haahka on luonnon armoilla ja luonto puhuu haahkan kanssa. Haahka kertoo ja muistuttaa meitä Itämeren tilasta. Luonnonsuojelua ei voi aloittaa silloin, kun ei ole enää mitään suojeltavaa – ei voi aloittaa puhtaalta pöydältä, vaan kaikkea vielä olemassaolevaa pitää vaalia.

Tärkeän ekologisen sanoman lisäksi haahkat alkavat elää omaa elämänsä siellä, minne ne ovat asettuneet. Rauhallinen, sopusuhtainen ja sympaattinen hahmo kerää katseita, synnyttää kommentteja, houkuttelee lähestymään ja on kaikkien ohikulkijoiden taidetta. Kirkkosalmen Kalevi saattaa itse asiassa olla yksi tehokkaimmista keinoista saada veneitä hiljentämään nopeuksiaan.

Reima Nurmikon haahkat elävät omaa elämänsä ja jonain päivänä kerääntyvät ehkä vielä kerran jossain kaikki yhteen suureksi parveksi, mikäli taiteilijan haave toteutuu. ☘

Tämä Viljo Sahlstenin kirjoitus on WSOY:n ja Iltasanomien järjestämän kirjoituskilpailun voittanut kirjoitus, joka on julkaistu Tuomas Hoppun toimittamassa ja WSOY:n v. 2012 julkaisemassa kirjassa: *Kansa taisteli, sodan monet todellisuudet*.

Keskellä Valkeasaaren tulihelvettä

teksti: Viljo Sahlsten, kuvat: Viljo Sahlstenin kotialbumi ja Maarit Lineri

Jatkosodan alkaessa olin Varsinais-Suomen suojeluskuntapiirin leiripäivillä Naantalissa. Leiripäiviä vietettiin vuosittain juhannuksen tienoilla, ja leiri kesti tavallisesti kaksi viikkoa, mutta nämä vuoden 1941 leiripäivät jouduttiin lopettamaan kesken. Alkoi sota.

Tiesin, että palvelukseen oli astuttava lokakuussa 1941. Kun sota oli kestänyt kuukauden päivät ja sen piti päättyä hyvinkin pian sen aikaisten tietojen mukaan, tuli mieleeni ajatus lähteä jo aiemmin mukaan vapaaehtoisena. Sain mukaani kaksi samanikäistä kaveriani, **Alpo Luodon** ja **Ilmari Virtasen**, ja niinpä ilmoitauduimme elokuussa armeijan palvelukseen.

Saimme määräyksen Urjalan koulutuskeskukseen. Siellä minut määrättiin tarkka-ampujakurssille, jonka kerrottiin vastaavan aliupseerikoulua. Komennus päättyi kuitenkin pian. Ennätimme olla siellä vain yhdeksän päivää, olimmehan sotilaspoikina, suojeluskunnan poikaosastolaisina ja suojeluskuntalaisina saaneet jo kohtalaisen koulutuksen. Aseenkäsittelykin oli meille hyvin tuttua, olimme osallistuneet moniin ampumakilpailuihinkin. Kuntokin oli hyvä, olimme nuoria ja harrastaneet urheilua poikavuosista saakka.

Edessä oli lähtö rintamalle. Jouduimme 21. Viestipataljoonan hyökkäysvaiheen ollessa menossa. Me kolme olimme vielä samassa viestiporukassa noin kaksi kuukautta, jonka jälkeen meidät erotettiin toisistamme ja siirrettiin eri jalkaväkirykmenteihin. Sain pian tunteman siitä, mitä sota on.

Hyökkäysvaiheen loputtua jouduin Lempaalaan, Jalkaväkirykmentti 1:een, II Pataljoonan konekiväärikomppaniaan konekiväärimieheksi ja tarkka-ampujaksi. Sain oman aseeni lisäksi käyttööni 20-millisen panssarintorjuntakiväärin, jolla ammuin räjähtäviä valokuo-ammuksia vihollispesäkkeisiin.

Lempaalassa, Inkerinmaalla, olomme olivat surkeat; korsumme oli huonokuntoinen, minkäänlaista valoa ei ollut, poltimme tampsinpätkiä nähdäksemme edes vähän. Sateella korsun lattia lainehti ja talven tultua paleltiin. Talvi 1941–1942 oli hyvin kylmä; jouluaattona tullessani vartiosta oli korsun seinän mittarissa pakkaslukemana 41. Syöpäläisiä, täitä ja luteita oli paljon. Ruokakin oli kehnoa ja varusteemme huonot. Vaikka olomme olivat tällaiset, sairastelimme harvoin. Pääsin ensimmäisen kerran lomalle oltuani rintamalla yhtäjaksoisesti kahdeksan kuukautta.

Kesän tultua olomme helpottui hieman. Olimme kuitenkin koko ajan etulinjassa ja tarkkana piti olla, sillä jokainen hetki saattoi olla viimeisemme, kuoleman uhka

oli alituinen seuralaisemme. Olin etulinjassa yhtäjaksoisesti noin kaksi vuotta, kesästä 1941 kesään 1943. Pääsimme lopulta ”huilaamaan” Vammelsuuhun. Ei se kuitenkaan levolta tuntunut, sillä teimme sinä aikana kovasti linnoitustöitä Uudenkirkon Inossa. Kaivoimme juoksuhautoja erittäin kovaan hiesusaviseen tantereeseen. Vaikka kuinka kovaa hakulla löi, ei maasta tahtonut irrota juuri mitään. Hyvää kuntoilua se kyllä oli.

Keväällä 1944 rykmenttimme sai taas rintamavastuun ja siirron Valkeasaareen, joka sekin oli Inkerinmaalla, noin 25 kilometriä Leningradista, Neuvostoliiton puolella, lähellä Suomenlahtea. Jäimme aseisiin Viipurista Terijoen kautta Leningradiin johtavan kivitien varteen. Olosuhteet olivat vaikeat ja asemat huonot.

Oli selvästi nähtävissä, mitä tuleman piti: Leningradista kantautui monenlaisia ääniä ja kolinoita, joita yökaudet jouduimme kuuntelemaan. Ruoan noutaminenkin oli vaikeaa vihollisen tykistötulituksen kovetessa koko ajan. Korvikkeen keitto onnistui kunnolla vain tuulisena päivänä, tyyneellä säällä kamiinan savu nousi suoraan ylös

Nuori sotilas Viljo Sahlsten juuri sodan alla vuonna 1941

Viljo Sahlsten kuvattuna kotonaan syksyllä 2012

ja paljasti viholliselle olinpaikkamme.

Perjantaina yhdeksäntenä päivänä kesäkuuta 1944 koitti päivä, jolloin Neuvostoliitto aloitti suurhyökkäyksensä Karjalankannaksella. Hyökkäys tapahtui juuri meidän rykmenttimme, Jalkaväkirykmentti 1:n lohkokolla Valkeasaarassa.

Aamu oli hyvin kaunis ja kirkas. Olin yksin vartiossa konekiväärissä. Kello oli viittä minuuttia vaille kuusi.

Pieni lentokone lähestyi Leningradin suunnalta. Kun kone tuli linjamme kohdalle, siitä ammuttiin kaksi punaista valorakettia. Ihmettelin itsekin niiden tarkoitusta. En ollut aikaisemmin nähnyt tällaisia raketteja ammuttavan lentokoneesta. Kone ei palannutkaan Leningradiin, vaan lensi vasemmalle, Laatokan suuntaan. Sitten alkoi kuulua kovaa jyrinää, joka läheni, kasvoi ja voimistui.

Vartiopaikaltani oli metsänreunaan matkaa parin kolmen kilometrin verran. Havaitsin sieltä syöksyvän esiin satamäärin lentokoneita, jotka lensivät suoraan meitä kohti. Läksin juoksemaan kovaa vauhtia noin viidenkymmenen metrin päässä olevaan korsuun tekemään hälytystä ja huusin korsun ovella pojille: ”Nyt se tulee!”

Syöksyimme joka mies aseisiin. Silloin alkoivat pommit putoilla ympärillemme. Juoksuhautoja luhistui ja sotilaita jäi sortuvien seinien alle. Koneet lensivät aika matalalla ja näki selvästi, kun pommirypäleet irtaantuivat koneesta.

Ensimmäisiä pommeja pystyi seuraamaan niiden maahantuloon saakka. Aina vain tuli uusia koneita leveänä rintamana ja kaikki pudottivat pommilastinsa meidän asemiamme kohti. Ilmatilassamme koneet täyttivät taivaan, samanaikaisesti näkyvissä oli satoja koneita.

Tätä pommitusta kesti taukoamatta noin tunnin ja siitä aiheutuva ryöppy ja jyrinä oli niin kovaa ja yhtäjaksoista, ettei yksittäisiä räjähdyksiä enää erottanut. Ilma oli muuttunut räjähdyskaasujen, lentävän hiekan ja pölyn vaikutuksesta niin pimeäksi, ettei aurinkoakaan juuri näkynyt.

Pommikonealtojen häivytyttyä tuli seuraavaksi maataistelukoneita, jotka lensivät juoksuhaudan suuntaisesti. Koneista ammuttiin konekiväärillä ja tykeillä - aseiden suuliekit vain leiskuivat koneen molemmista päistä. Nämä koneet lensivät niin matalalla, että erotimme selvästi koneissa olleiden miesten hahmot.

Ilmapommitusten loputtua aloitti vihollinen ankaran tykistökeskityksen. Vihollisella oli kaksisataa tykkiä kilometriä kohden eli tykki viiden metrin välein. Tätä rumputulta kesti myös noin tunnin, minkä jälkeen seurasi jalkaväen hyökkäys. Ilma oli harmaa savusta ja pölystä, joten hyökkääjiä oli vaikea nähdä. Konepistoolien suuliekit kuitenkin erottuivat.

Ammuimme konekiväärillä niin paljon kuin irti lähti. Samoin tekivät komppaniamme toisetkin konekiväärin ja etulinjan muut yksiköt. Me onnistuimmekin yhdessä torjumaan vihollisen! Se ei hirmuisesta yrittämisestä huolimatta päässyt linjojemme lävitse. Se oli ihme! Meistä vähän sivummalle hyökkääjä sai kuitenkin aikaan pienen murtuman. Sitten tuli maailmalopun jysähdys.

Minä haavoituin aamuissa kahinassa, sain ammuksista sirpaleen jalkaani. Haava ei ollut kovin paha, mutta siitä vuosi verta. Lähdin ammunnan hetkeksi vaiettua sidottamaan jalkaani ja etsimään konekiväärijohtajaamme, korpraali **Uuno Hurskaista**, jonka kuitenkin kuulin kaatuneen aamulla.

Matkaa korsuun oli ehkä kaksisataa metriä. Siellä oli jo muitakin haavoittuneita, ehkä 15 miestä. Korpraali **Tauno Seppänen** oli sitomassa omaa haavaansa, samaan hommaan ryhdyin itsekin. Kapteeni **Haantio**, 7. Komppanian päällikkö, oli juuri puhelimessa antamassa tilannetiedotusta. Menin istumaan korsun laverille maskulaisen **Markus Laihosen** viereen. Keskustelimme tilanteesta. Silloin jysähti!

Korsun katto romahti ja seinät ympärillämme luhistuivat. Päällemme tippui kasoittain multaa, kiviä, hirren pätkiä ja kaikenlaisia kattorakennelman osia. Laveri, jolla olimme hetki sitten istuneet, hajosi allamme pirstaleiksi. Olimme jääneet loukkuun maan alle. Korsun tuhon oli aiheuttanut nurkan lähelle pudonnut lentopommi.

Olimme juuri selviytyneet voimia koettelevasta taistelusta, tosin haavoittuneina. Nyt kohtaloksemme oli tullut toisenlainen vaara, tulla haudatuksi elävänä. Tilanteemme oli äärimmäisen vakava, suurin osa miehistä oli korsun sortuessa loukkaantunut kuolettavasti. Olimme kaikki kasvokkain kuoleman kanssa. Monet valittivat ja rukoilivat, kukin omalla tavallaan - minä ajatuksissa muiden mukana. Rukoilevien äänet hiljenivät yksi toisensa jälkeen. Miehiä kuoli.

Makasin selälläni jalat ristissä vieressäni makaavan Laihosen kanssa. Oli aivan pimeää, tunsin vain lämmön, joka lähti Laihosen jaloista. En pystynyt liikkumaan enkä puhumaan. Kielenkärjellä onnistuin työntämään suustani sinne tunkeutunutta hiekkaa. Tilanteemme tuntui täysin toivottomalta. Ajattelin, ettei kukaan voi tulla meitä pelastamaan, sillä hyökkäys oli edelleen käynnissä.

Järkeni sanoi, että viimeinen hetkeni koittaa. Minusta tuntui, että olen siihen valmis, en tuntenut kipua enkä vilua, minun oli hyvä olla. Mieleeni tuli sellainenkin ajatus, ettei minua jää juuri kukaan kaipaamaan, muita läheisiä ei ole kuin äitini, joka syvästi uskovaishenkinä ymmärtää tämän.

Aikaa oli kulunut ehkä puolentoista tunnin verran ja oli edelleen elossa, samoin oli Laihonen. Silloin alkoi ulkopuolelta kuulua hiljaista ääntä, kuin lapion kirskahdeltua. Voisiko se todella olla kaivamisesta johtuvaa ääntä? Ihmeellistä, se oli kuin olikin lapion ääni ja voimistui koko ajan. Pelastajia oli sittenkin tulossa.

Monenlaisia pelonsekaisia ajatuksia pyöri päässäni. Entäpä jos pelastajat lapioillaan iskevät vahingossa päämme hajalle, kun siinä avuttomina makasimme kasvot ylöspäin.

Minut ja Laihonen saatiin kuitenkin onnellisesti kaivetuiksi esiin. Pelastus tuli yhdennältoista hetkellä. Myöhemmin eräessä veljestapaamisessa, kertoi kolmannen joukkueen johtaja, luutnantti **Erkki Siukola**, arvellun, ettei ketään voi olla enää elossa, koska korsun

sortumisesta ja miesten hautautumisesta oli jo kulunut puolitoista tuntia. Hän määräsi kaivaukset lopetettaviksi. Pari miestä jatkoi kuitenkin itsepintaisesti kaivamista rajusta tykkitulesta huolimatta, ja he saivat kuin saivatkin meidät ulos hajonneen korsun uumenista.

Minut kannettiin paareilla läheiseen korsuun. Suustani vuoti hiekan- ja limansekaista verta, rintakehä oli äärimmäisen kipeä ja vasen jalkani oli pahoin loukkaantunut. Laihosta en enää nähnyt. Menetin tajuntani enkä mahdunut täyteen panssariautoon, joka tuli haavoittuneita hakemaan.

Kaksi meidän komppaniamme miestä, **Aaro Mutanen** ja **Valteri Paljakka**, lähti minua saattamaan joukkosidontapaikalle. Panin käteni heidän olkapäilleen ja yhdellä jalalla hyppelähdin eteenpäin miesten välissä. Rämmimme suolla, etenimme harvakseen, liikkumiseni oli hidasta ja vaivalloista, sillä jokainen askel teki kipeää. Jälleen alkoi hirvittävä tykistökeskitys. Oli iltapäivä, yhdeksäs kesäkuuta. Menimme kaikki kolme yhteisestä sopimuksesta istumaan kranaatin tekemään kuoppaan odottelemaan tilanteen rauhoittumista. Nukahdin.

Herättyäni huomasin olevani yksin kuopassa, saattajani ei näkynyt missään. Pojat olivat lähteneet pakosalalle ja jättäneet minut, haavoittuneen miehen, yksin suon keskelle. Kuulin myöhemmin, että Aaro Mutanen oli siirtynyt suoraan vihollisen puolelle ja kovaäänisen välityksellä kertoi suomalaisille miten hyvä siellä oli olla.

Havahduttuani pelästyin, enhän pystynyt edes kävelemään. En kuitenkaan halunnut jäädä yksin suolle odottamaan varmaa kuolemaa. Mietiskelin, olisiko jotain vielä tehtävissä.

Silloin näin kuopan reunalla pikkulinnun pomppivan vilkkaasti edestakaisin, se aivan kuin viestitti minulle, että lähdes, poika, liikkeelle. Lintua katsellessani sain herätyksen ja jatkoin konttaamista. Matkanteko konttaamalla oli hidasta ja tuskaista. Selässä oleva kiväärikin häiritsevi kulkua. Olin kontannut arvioni mukaan pari kilometriä, kun huomasin lähellä pienen kellarin ja ryömin sinne.

Mielessäni oli selkeä ajatus, että vangiksi en aio antautua, kun kerran olin vapaaehtoisena suojeluskuntalaisena sotaan lähtenyt. Mieluummin ampuisin itseni kellarissa. Sitten tuli mieleeni ajatus, että olin rukoillut, korsun alla loukussa, pelastumista ja olin pelastunut. Yritin rohkaista itseäni. Ryhdistäydyin ja aloin ryömiä eteenpäin. Vieressä virtasi joki, ja etenin sen piennarta pitkin. Olisin halunnut ylittää joen, mutta eihän se mitenkään olisi ollut mahdollista, vaikka olin aina ollut hyvä uimari. Huomasin, että joen yli johti puunrunko, mutta en uskonut pääseväni sitä pitkin yli. Pääsin kuitenkin hivuttautumaan puunrungolle hajareisin ja sain itseni vedetyksi joen toiselle puolelle. Sain kahdesta ammuksen pirstomasta oksasta itselleni kainalosauvat, joihin tukeutuen kompuroin tien laitaa eteenpäin. Voimani olivat loppumassa.

Helveti kohdaltani päättyi lopultakin. Vastaani tuli henkilöauto, jossa kuljettajan lisäksi oli käteen haavoittunut luutnantti. He etsiskelivät joukkosidontapaikkaa.

Esittelin itseni ja kerroin mitä oli tapahtunut. Pääsin kyytiin. Kesäkuun kymmenentenä päivänä kolmen aikaan aamuyöllä löysimme joukkosidontapaikan, suuren T-mallisen parakin, ja minä jäin sinne. Paikka oli täynnä valittavia haavoittuneita ja paperilakanoilla peitetyjä kuolleita. Sain siellä todeta, miten raskas tehtävä oli lääkintähenkilökunnalla ja lotilla hoidettavana.

Aamuyöllä, juuri ennen suurhyökkäyksen alkua, tuli linja-auto, jonka kyytiin minut siirrettiin. Sortavalan asemalla pääsin junaan ja jouduin sotasairaalaan Mänttään. Viivysin sotasairaaloissa yhteensä kolme kuukautta, lopuksi Turussa.

Kovat taistelut jatkuivat edelleen siellä, mistä olin joutunut lähtemään. Linjat murtuivat. Sain kuulla korpraali **Martti Pihlajamaalta**, että sekasorto linjoilla oli ollut kamalaa. Juoksuhaudat olivat täynnä kaatuneiden sotilaiden ruumiita.

Sain myös kuulla, että jo yhdeksäntenä päivänä panssarintorjuntaporukkamme oli kokonaisuudessaan

menehtynyt ilmapommituksissa. Kuulin, että linjat olivat lopullisesti murtuneet kymmenentenä kesäkuuta ja lähtö oli ollut niin kiireinen, että komppaniamme koko arkisto asiakirjoineen oli jäänyt vihollisen haltuun.

Eräiden tietojen mukaan urhea Jalkaväkirykmentti 1 menetti Valkeasaaren taiteluissa kaksi pataljoonan komentajaa, kahdeksan komppaniapäällikköä sekä 872 miestä, joista 476 kaatuneina tai kadonneina ja loput haavoittuneina. Aikaa tähän tuhoon oli kulunut vain vähän toista vuorokautta!

Olen usein ajatellut aikaa, jonka vietin etulinjassa. Kuolema oli koko ajan silmiemme edessä. Kun joutui vihollisen kanssa kasvokkain, oli vain yksi tapa selvitä: tappaa vihollinen. Se on sodan laki. Onneksi sota lopulta päättyi. Minun sotani kesti kolme vuotta ja kolme kuukautta. Palasin sotainvalidina kotiin Marttilan Ollilaan. ☩

Viljo Sahlsten oli Merimaskun viimeinen kyläpoliisi. Hänen haastattelunsa noista ajoista on Myötätuulta Merimaskussa -lehdessä 1999/II

Valkeasaaren maastoa toukokuussa 1944 (SA-kuva)

Nyt toisena kesänä peräkkäin Kollolan valtasi ensin kesäkuun alkupuolella Merimaskun Teatteri. Tällä kertaa kokosimme näyttelyn valmiiksi jo teatterin yleisön iloksi. Heitä kävikin melko runsaasti tutustumassa sekä näyttelyyn, että myös torppaan.

Sunnuntaina 6.7. "Yllätyksiä ullakolta" -näyttelyn

Avajaisia helli jopa kuumaksi heittäytynyt ilma. Juha-Pekka Mikkola lauloi ja viihdytti yleisöä.

Viime syksyinen Kollolan vintin tyhjennys poiki heti alkuun idean koota näyttely vintiltä löytyneistä esineistä. Esineitä oli ko tyhjennyksen yhteydessä valikoitu ja nyt ne odottivat vain järjestämistä. Itse näyttely esitellään toisaalla lehdessä.

Sukututkimus on alkanut kiinnostaa yhä suurempaa joukkoa.

Keittopadan ääressä Kauko Pajukoski ja Karin Aaltonen

viralliset avajaiset vietettiin **Eino Leinon** päivänä ja teemaksi valikoitui siten Leino. Leinoa oli tulkitsemassa näyttelijä **Juha-Pekka Mikkola**. Päivän aikana keitettiin torpan maalausta varten punamultaa. Aineet lahjoitti seuralle Taattisten tila ja pääkeittäjänä hääri **Karin Aaltonen**.

Kollolan heinäkuiset keskiviikot.

9.7. **Henri Nevari** ja **Eilo Takaprami** aloittivat keskiviikkojen sarjan. Antiikkia vai rihkamaa -teema keräsi noin 70 kuulijaa ja kyselijää katsomoon. Tilaisuuden alussa halusivat V-S Viestikillan edustajat ojentaa Merimasku-Seuralle yhdistyksensä viirin kiitoksena yhteistyöstä.

16.7. Emeritus ylipuutarhuri **Arno Kasvi** kertoi tuttuun leppoisaan tapaansa puutarhan hoidosta ja vastasi yleisön kysymyksiin. Yleisöllä oli monenlaisia, kiperiäkin kysymyksiä, joihin Kasvi lupasi lähettää

Henri Nevari (istumassa vas.) ja Eilo Takaprami tutkailevat esineen käyttötarkoitusta.

Kollolan kesässä tapahtui

teksti: Maarit Lineri
kuvat: Kari Lineri, Maarit Lineri

myöhemmin vastauksen kysyjälle.

23.7. Sukututkimuspalvelu Melikon edustaja **Mervi Korsimo-Lineri** kertoi nykyaikaisesta sukututkimuksesta ja esitteli netistä löytyvää aineistoa ja sen hyödyntämistä. Yleisö kuunteli kiinnostuneena, miten pääsee aloittelijakin alkuun ja sai myös vinkkejä laajempaan tutkimukseen.

30.7. Puutarhuri **Tita-Marjut Salonen** opasti niityn perustamisessa. Niityn perustamisesta löytyy tarkempi selostus toisaalta lehdestä.

Saaristokulttuuriviikko Kollolassa 24-31.8.

Viikolla esitti Merimaskun Teatteri vielä kerran yleisön pyynnöstä näytelmänsä "Otavasta itään". Saariston elämästä kertova näytelmä sopi viikon teemaan mainiosti. Katsomo oli lähes täynnä.

Viikon ja kesän päätti perinteeksi muodostunut Pandora-kuoron konsertti 31.8.

Muita vuoden tapahtumia

26.2. Alkoi Kollolan katon uusiminen. Kaupunki maksoi katon materiaalit ja seura oli saanut urakoitsija J.Koski Oy:n lahjoittamaan työn. Suuret kiitokset vielä kerran, ilman sitä työtä Kollolan torpan pelastaminen olisi mahdotonta.

14.6. Suvisoudut muuttuivat tänä kesänä Huvisouduiksi, sillä Ahto ei järjestänyt soutukilpailuja lainkaan.

Kollola saa uuden peltikaton.

Emme halunneet kuitenkaan katkaista perinnettä, vaan järjestimme yhdessä muiden yhdistysten kanssa haastekilpailuna leikkimielisen soutu tapahtuman. Sää ei suosinut osallistujia.

25.7. Pieni Pyhän Jaakobin vaellus lähti Kollolasta kohti Naantalin kirkkoa. Vaeltajat siunasi matkaan rovasti **Heikki Kivekäs**.

Eivät vain viralliset tapahtumat tehneet Kollolan kesästä vilkasta, muutenkin pihapiirissä tapahtui monenlaista. Jo **Terttu Kraemer** on Merimasku-Seuran alusta asti haaveillut niitystä Kollolan pihapiiriin. Ny saatiin asiantuntijalta oivat ohjeet ja toimeen tarttuikin jo muutama innokas. Toisaalla lehdessä kerrotaan tarkemmin asiasta.

Heinäkuussa saatettiin myös torpan maalaus loppuun ja **Kauko Pajukoski** aloitti kellarin korjauksen. Siihen materiaalin maksoi Merimasku-Seura kokonaisuudessaan. Torppa ja kellari ovat nyt edustavassa kunnossa. Tervetuloa taas ensi kesänä vierailemaan Kollolassa. ☘

Orvokki, lehdokki, vuokko ja moni muu

teksti ja kuvat: Maarit Lineri

Ehkä lehdokki ei kuulu tyypillisiin niittykukkiin, mutta erilaiset vuokot ja orvokit kylläkin. Niiden lisäksi keto-, eli niittykukkien runsaus on monenkirjavaa. Sellaista luonnonvaraista niittyä, kuin ehkä vielä 60-luvullakin saattoi maaseudulla tavata, ei enää löydy. Syynä on vähäravinteisen maan puute,

niityn perustamisessa hänen mukaansa oli maaperä. ”Maaperä ei saisi olla kovin vahvaa”, kertoi Tita-Marjut, ”mutta kyllä se pelolekin onnistuu.” Hän kertoi, että silloin täytyy maata köyhdyttää. ”Se onkin useasti suurin työ perustamisvaiheessa”, hän huomautti. ”Kaikki vanha kasvusto on leikatava ja kerättävä pois, maa täytyy

häviävät kilpailussa vahvempien kasvien kanssa. Hiekan lisääminen pintamaahan auttaa köyhdyttämään kasvualustaa. Lisäksi täytyy päättää, minkälaista niittyä haluaa, eli, mitä kasveja aikoo kylvää.

Työtä pelkäämättä toimeen

Näiden perusasioiden turvin alettiin toteuttaa Kollolan pysäköintialueen perukoille pientä niitty-alueita. Alue on vanhaa ruispeltoa ja osittain tavallista varsinaisuomalaisista savimaata. Aluetta on varmaankin vielä 1900-luvun alussa vahvasti lannoitettu lehmänlannalla ja kompostilla. Eli mitään kovin helppoa maan köyhdyttämisen ei tulisi olemaan.

Juha Lankinen ja Ritva Pajukoski tarttuivat kuitenkin työhön.

Kollolan heinäkuun keskiviikkoillan aiheena oli niityn perustaminen. Kiinnostuneina mm. Juha Lankinen (vas.), Ritva Pajukoski, asiantuntija Tita-Marjut Salonen ja Hilikka Heikkilä.

sillä lannoitetulla maalla eivät vaatimattomat ketokasvit viihdy. Jos nykyään haluaa pihapiiriinsä helppohoitaisen keldon, se vaatii joskus monen vuoden työn.

Pellosta niityksi on vaivan takana

Kollolan piha-alueelle on jo monta vuotta haaveiltu kaunista kukkake-toa. Sen tekemisen ovat estäneet tiedon ja tekijöiden puute. Nyt vihdoinkin löytyi kaksi innokasta vapaaehtoista. Myös muutama apuri saatiin innostumaan mukaan.

Kollolan heinäkuun yhden keskiviikon aiheena oli niityn perustaminen ja sen esittelijäksi oli saatu puutarhuri **Tita-Marjut Salonen**. Ensimmäinen ongelma Kollolan

Purasruoho oli tehdä tyhjäksi kesän ahkeroinnin. Villiintyneeksi yltänyttä kasvia ihmettelemässä ahkerat puutarhurit Ritva Pajukoski ja Juha Lankinen.

jiirsiä ja kerätä huolellisesti kaikki rikkaruohot juuria myöden pois.” Hän jatkaa, että parasta olisi, jos tätä vaihetta voisi tehdä useana vuonna ennen kuin kylvää alueelle siemeniä. Niittykasvien siemenet

Ensin maasta kerättiin kaikki näkyvät rikkaruohot käsin nyhtämällä, sitten alue jyrättiin. Sen jälkeen vielä kerättiin huolellisesti esiin nousseet rikkaruohojen juuret. Tämä vaihe toistettiin vielä, kunnes

maa oli sellaisessa kunnossa, että sen saattoi haravalla tasoittaa.

Juha kylvi satoihin ruukkuihin itämään siemeniä, sitten hyvin alulle lähteneet taimet istutettiin maahan. Osa siemenistä kylvettiin suoraan maahan. Harvinaisen kuiva ja kuuma kesä aiheutti ylimääräistä työtä niityn perustajille. Ahkeralla kastelulla saatiin kuitenkin kasvit mukavasti alkuun. Sitten niitynperustajia odottikin yllätys. Vaikka siemenet oli hankittu luotettavalta toimittajalta, oli siemenien joukkoon joutunut kuitenkin täysin sopimaton laji. Kesän edessä niittyä alkoi valloittaa kurkkuyrtti eli purasruoho. Uusimpien tietojen mukaan Purasruohoa ei enää suositella syötäväksi, sillä EU:n komission haitallisten rohdosten listalla todetaan, että kurkkuyrtillä on vakavia haittoja. Haitallisuutensa lisäksi tämä yrttikasvi alkoi tukahduttaa heikompia kasveja alleen. Vahvaksi kehittyneet kasvustot revittiin juurineen, ennen kuin ne ehtivät siementää. Ritva ja Juha ovat toteuttaneet vuosia eläneen toiveen saada Kollolan puutarha edustavamaksi.

Kurkkuyrttiä eli Purasruohoa mainostetaan edelleen monin paikoin erinomaiseksi lisäksi esimerkiksi salaatteihin taikka sen kukkia koristeiksi kakkuihin. Uudet tutkimukset osoittavat kasvin haitallisuudet esimerkiksi maksan toiminnalle. Eli jätetään kasvi vastaisuudessa vain silmänruoaksi

Kollolan puutarha vanhaa perua

Kollolan puutarha ansaitsee hyvän hoidon, sillä se on varmaan yksi Merimaskun vanhimmista. Jo vanhasta perukirjoituksesta vuodelta 1880 selviää, että Kollolassa asunut torppari Petteri Kollola, joka oli asunut torpassa jo 1850-luvun lopulta alkaen istutti perheensä kanssa puutarhaan 17 omenapuuta. (lähde Myötätuulta Merimaskussa v. 2002) Noin mittava omenatarha oli tuona aikana harvinaisuus pienessä torpassa. Liekö osa nykyisistä omenapuista peräisin tuolta ajalta? ☘

Muista ystävää seuran tuotteilla

Merimasku-Seuralla on useita tuotteita, jotka sopivat ympäri vuoden lahjoiksi. Valikoimista löytyy hintatasoltaan erilaisia tuotteita.

Arvokkain tuottemme on Merimaskun kirkon vanhan kynttelikön kopio. Kynttelikön korkeus n. 55 cm. Hinta toistaiseksi 100 €.

Vaihtelevasti on saatavana Merimaskun T-paitoja, Merimaskun isännänviirejä ja postimerkkejä. Lisäksi on erilaisia mukeja ja pöytätabletteja erilaisin merimaskulaisaihein, Myötätuulta

Merimaskussa -lehtiä, Kollola-kirjoja, vanhoja karttoja, sekä Merimaskun reimari -matkamuistoja. ☘

Merimaskun isännänviirejä edelleen saatavilla. Hinta v. 2015 65 €. Viirin koko: 450 x 50 cm.

Merimasku-mukeja löytyy erilaisia, hinta 15 €/ kpl

Esineen arvoitus?

Kollolan vintin siivouksen yhteydessä löytyi kuvassa oleva esine. Mikä mahtaa olla sen käyttötarkoitus? Kerro tietosi meille, yhteystiedot löytyvät lehden alkusivulta.

Vilkas teatterikesä Kollolassa

teksti: Maarit Lineri
kuvat: Kaisa Forsström-Hynynen ja Maarit Lineri

Pirkko-Liisa Heinoon eli näytelmän Irja Kettunen.

Vaikka Merimaskun Teatteri ei talvella - ainakaan toistaiseksi - esiinnykään, eivät teatterilaiset silti nuku talviunta. Kirjoittajilla ja ohjaajilla riittää talvellakin puuhaa yllin kyllin. Niin nytkin, kun valmistauduttiin kahden näytelmän esittämiseen. Molemmat niistä kirjoitettiin itse ja ohjauskin suunniteltiin itse

Siitä se sitten taas lähti vähitellen toiminta käyntiin.

Kahden näytelmän kesä

Jo toisena kesänä saatiin Kollolassa nauttia kesäteatterista, eikä vain yhdestä näytelmästä, vaan kahdesta. Teatterin lavalla nähtiin kesäkuun alussa peräkkäisinä päivinä ensi-illat. Kesän aloitti **Maarit Linerin** kirjoittama näytelmä ”Otavasta itään” ja heti perään oli vuorossa pienimmille katsojille suunnattu **Kari Linerin** käsikirjoittama ja ohjaama ”KÄTS”.

”Otavasta itään”

Aikuisemmille katsojille Merimaskun Teatteri oli valmistanut näytelmän ”Otavasta itään”, joka kertoi yhden kalastajaperheen tarinaa aina 1970-luvun lopulta tähän päivään asti. Yksi repliikeistä kuvaa hyvin näytelmän sisäistä ajatusta, minkä näytelmän keskushenkilö kohtasi vaihtaessaan kaupunkilaiselämän saarella asumiseen kalastajan vaimona. Näytelmässä epäilee anoppi heti alkuunsa: ”Se kun on luatto tuatu, ei luaros pysy”. Näytelmässä käytiin läpi monenlaiset ilot ja surut, mutta palautteesta päätellen siitä jäivät eniten katsojien mieleen ne ilon hetket.

”KÄTS”

Toinen näytelmästä oli Kari Linerin kirjoittama lasten iloittelu ”KÄTS”,

Torimyyjät laulamassa. Vas. Kaija Roiha, Margit Lehtinen, Maikku Tuomi ja Eliisa Ansamaa.

Irja Kettunen nuorena (Essi Lineri) ja Reijo Kettunen (Jukka Linja)

Mummu Sylvi ja pojanpoika Tuomo (Ulla-Maija Karjalainen ja Aapo Lineri)

hahmoja. Ensimmäiseksi valikoitui näytelmän aihe; kiusaaminen, ystävyys ja erilaisuuden hyväksyminen. Niiden aiheiden pohjalta kirjoitettiin näytelmä, missä kaksi eri kissajoukkoa selvittää asioita keskenään. Lopputuloksena sopu ja ystävyys.

Haastava puvustus

Jos ”Otavasta itään” oli puvustajille melko helppo, niin ”KÄTS” sitävas-toin antoi melkoiset haasteet **Anne Linjalle**, **Maikku Tuomelle** ja ”häntäekspertti” **Jukka Linjalle**. Lapset olivat itse nimenneet roo-

jonka aiheen olivat nuoret itse kehitelleet. Lapset suunnittelivat itse julistetta ja käsiohjelmaa, miettivät tulevaa tekstiä ja siinä esiintyviä

kaikille ”KÄTSiin” osallistuneille lapsinäyttelijöille. Monikaan heistä ei ennen ollut esiintynyt missään, tai tiennyt, miten vaativaa on teatteriesityksen valmistelu. Joskus kyllä yhteisten harjoitusten sovittelu kaikille tuotti ohjaaja Kari Linerille päänvaivaa, mutta lopputulos oli

Siksi olimme hankkineet lisää langattomia henkilökohtaisia mikrofoneja. Joidenkin ammattikriitikoiden mielestä ”luomuäänet” olisivat varsinkin harrastajateattereissa parempi vaihtoehto haastavan tekniikkansa tähden, mutta katsojien mielipide on sentään meille tärkeämpi.

Kalastajat vas. Tapio Pajukoski, Tauno Hovirinta ja Klimmo Luoma tähyilemässä horisonttiin.

Koko KÄTSin porukka ensi-illan tunnelmissa. Kirjoittaja ja ohjaaja Kari Lineri takana keskellä.

huikaa menestys. Kaikissa neljässä esityksessä katsomo oli lähes täynnä.

Kiitoksia katsojilta

Paitsi itse esitykset, sai Merimaskun Teatteri runsaasti kiitosta huolellisesta ja ammattimaisesta työskentelystä puvustuksia, rekvisiittoja ja käsiohjelmaa myöden. Teatteri haluaakin kaikin mahdollisin resurssein tarjota katsojille huolella suunniteltua silmänruokaa ja elämyksiä teatterimme parissa.

Olimme nyt ottaneet vaarin niistä maininnoista huonosta kuuluvuudesta edellisellä vuonna. Kuuluvuus Kollolassa onkin melko haastavaa, sillä pihalle osuvat kesätuulet vievät helposti äänet katsojien korvien ohi.

Kollit Saku ja Miku (Katja Kalevo ja Kasper Tuomi)

Viime kesän lasten esityksen suosio osoitti, että pienimmille lapsille suunnatulle esitykselle on selvästi tarvetta. Asiaa täytyy pohtia, sillä samanlaiseen ponnistukseen tuskin ylletään. Ehkä järjestämme toisenlaisen lastenpäivän teatterissa. Varmaa on kuitenkin, että kesäteatterissa tavataan taas ensi kesänä. Silloin vuorossa on ”Pikku Pietarin pihä”. Nähdään taas.

Teatterin toimintaa voit seurata netistä osoitteessa: www.merimaskunteatteri.fi, teatteri on myös Facebookissa. ☞

Kissatäti Tyne (Anna Kortelainen) ja katiit Merri, Nöötti ja Mirri (Aada Nordman, Iida Lahtinen ja Lydia Nylund).

”Otavasta itään” näyttelijäkaarti loppukiitoksissa.

toteutettavaksi. Jo tammikuussa viriteltiin näyttelijätyöskentelyä osallistumalla Naantalin teatterin järjestämään teatterinilmaisukurssiin.

UUTISSI

W. 1907:

Welfua	0,0
Merimasku	2,0
Mietoinen	2,3
Mynämäki	2,5
Naantali	3,0
Sauvo	3,1
Metsämäa	3,4
Oripää	3,4
Pertteli	3,4
Rymättylä	3,5
Karuna	3,5
Paattinen	3,8

Läsjäkin vertaislasissa luettelossa on Welfua häpeäpaalun huipusta ja jiti lähinnä kolme syksyllä Turun piiriin siirrettyä kuntaa: Merimasku, Mietoinen ja Mynämäki. On siis syytä mitä kiinteimmin hoputtaa näitä kuntia ponnistamaan voimansa päästäfensä funniakkaammalle sijalle paaluksa. — Vertailutaulusta näkee muuten koko paljon siirtymisiä parempaan päin, jospa joitakuita huonoonkin suuntaan. Koko piirin keskimäärä on kohonnut 4,4:stä 4,8:aan.

Uusi Aura julkaisi tammikuussa 1907 tilaston, mistä ilmenee montako kansakoulun oppilasta kunnassa oli sataa asukasta kohti vuoden alussa. Edellinen tilasto oli vuodelta 1904 ja Merimaskun tilanne on siitä kohentunut täydestä nolasta kahteen. Eipä näillä nykyisillä Naantalin kunnilla ole kehumista muillakaan. Tässä on mukana vain huonoin osa 40 kunnan listasta. Parhaiten suoriutui Angeliemi, siellä luku oli 9,3.

Illoinen uutinen Hämäläinen-lehdessä helmikuussa 1888. Merimaskulainen kalastaja on löytänyt peräti hopealusikan hauen vatsasta.

lauta nopein, mutta myös kalliin.

— Hopealusikan löysi eräs kalastaja Grifson Merimaskussa t. k. 23 päivänä pyytämässä pienenuoleisen hain vatsasta, tietää W. U.

— Hiippak. sanomia. (Porwoon). Ero on muunnut Suomessa ja Venäjällä.

Keinotekkoisen silkkin valmistus Suomessa.

Ryhtymys keinotekkoisen silkkin tuotantoon Venäjälle.

”Aktiebolaget Finsta Konstitfäbrik”, joka on Viikin pitäjään perustettu tehtaan keinotekkoisen silkkin valmistusta varten, on senaattilta anonut ryhtymästä jollaisiin toimenpiteisiin, että koulul. 29 p:nä 1897 annettuun alennukseen keisarillisen ja Suomen wälikästä kauppaushteistä tehtäisiin sellainen lisäys, että niiden tavarain ja tuotteiden joukkoon, joita saadaan tulotekoinen silkki.

Uusi Aura 1907
Selluloosasta tehtävän kankaan valmistus ei ole suinkaan mitään uutta. Sen todistaa tämä uutinen: ”Keinotekkoisen silkkin valmistus Suomessa” Vihtiläinen valmistaja anoo Keisarilliselta senaattilta huojennuksia vientitulliin Venäjälle.

RANTAMAKASIINISSA KESÄ 2015 jatkuu

- Saariston maukkainta ruokaa
- Viihdyttävää ohjelmaa
- Leppoisaa yhdessäoloa.

Tervetuloa Vappuna tai sitä ennen jos säät sallii

Viralliset Passikuvat HETI MUKAAN ilman ajanvarausta

Kunnon kuvat nopeasti! Teetä digikuvasi netissä:
www.kuvamestari.fi/kuvatilaus.fi

Palvelemme: ma 9-18, ti-pe 9-17, la 9-13

KUVAMESTARI Kalefoto

Naantali 1-20200 Puh. 02 432 8000 www.kuvamestari.fi info@kuvamestari.fi

Täyden palvelun hautustoimisto

Kun elämä päättyy, läheisille jää paljon järjestettävää. Neuvomme tarvittavissa asioissa.

HAUTAUSPALVELU

Henrikinkatu 2
21100 Naantali
p. 4353 126

PIETET.
www.pietet.fi

plusterveys

Plusterveys -merkitä tunnet korissaan luotun ja palvelun sitoutuneet hammaslääkärit ympäri Suomen. Sinulle Plusterveys merkitäme hyvää huolenpitoa. Taidolla ja ymmärryksen

HAMMASLÄÄKÄRI
ANNE LINJA

Tuulensuunkatu 8, NAANTALI
Puh. 02-4353 450

Parturi
Hirsimäki & Aura
Hilkka ja Pirjo
Tmi Anu Aura
Ilman ajanvarausta

Uolevi Raadenkatu 1, 21100 Naantali,
Puh. 02-4351 764

UUDISRAKENTAMINEN
HUONEISTOREMONITIT
SANEERAUKSET

TIP-TOP IMPURIT
On homma mikä vaan,
TIP-TOP avun tarjoaa!

KRAKILÄNTIE 22, 21100 MERIMASKU
PUH 040 5000 516, FAX (02) 4380 483
tmi.hammas@tip-top.fi, oull.torkkula@gmail.com

SÄHKÖTIIMI IL OY
S1 RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

- Asennuspalvelu • Tarvikemyynti
- Urakointi • Suunnittelu

Autokatu 8 Turku
P. 020 7188 300
F. 020 7188 301
www.sahkotiimi.com
toimisto@sahkotiimi.com

Naantalin
Matkakauppa
Ovesi Maailmalle

- KOTI-JA ULOKOMAANMATKAT
- LENTOLIPUT • SEURAMATKAT
- RÄÄTÄLÖIDYT MATKAPAKETIT
- TILAUSAJOT • HOTELLIT
- LENNOT TURUSTA KROATIAAN

Luostarinkatu 18, 21100 Naantali, 02-4321 277
www.naantalinmatkakauppa.fi

HALUAISITKO HEITTÄÄ MERKINTÄ-PALKKIOILLA VESILINTUA?

PITOPÖYTÄ sunnuntaisin klo 11-16
maaliskuun alusta joulukuun.

PITOPALVELU
YKSITYISTILAISUUDET JA RYHMÄT
SOPIMUKSEN MUKAAN

Soita ja kysy lisää p. (02)2522 771

Ravintola POHJAKULMA
Rymättyläntie 1089 Naantali
ravintola@pohjakulma.fi, www.pohjakulma.fi

Suoraveloituksen avulla rahastosäästäminen sujuu helposti. Jatkossa se sujuu myös erittäin edullisesti, sillä jatkuvista, suoraveloituksella tehtävistä rahastosijoitussopimuksista ei enää peritä merkintäpalkkioita. Lue lisää osoitteesta op.fi/rahasto

Yhdessä hyvä tulee.

MERIMASKUN
Osuuspankki

*Hyvää Joulua
&
Onnekasta Uutta Vuotta*